

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy VII

Wymagania obejmują wiedzę i umiejętności ucznia z podziałem na poziom podstawowy i ponadpodstawowy.

Poziom ponadpodstawowy daje podstawę do otrzymania oceny dobrej lub bardzo dobrej.

Rozdział I: Europa i świat po kongresie wiedeńskim w latach 1815–1863

Podstawowy:

Uczeń:

- wskazuje na mapie zmiany spowodowane decyzjami kongresu wiedeńskiego;
- wymienia państwa i ich władców mających wpływ na decyzje kongresu
- wymienia trzy zasady systemu przyjęte na kongresie
- wskazuje przejawy rewolucji przemysłowej
- wymienia najważniejsze wynalazki
- wskazuje obszary uprzemysłowienia
- wskazuje zmiany jakie pociągnęła za sobą rewolucja przemysłowa
- określa początki ruchu robotniczego
- podaje przyczyny Wiosny Ludów 1848-49
- wymienia wydarzenia związane z Wiosną Ludów w Europie
- wyjaśnia terminy: kongres, Święte Przymierze, rewolucja przemysłowa, industrializacja, ruch robotniczy, liberalizm, konserwatyzm, strajk, ideologia, petycja, związek zawodowy, Wiosna Ludów
- uczeń zna i objaśnia postaci historyczne: Aleksander I, Napoleon Bonaparte, Klemens Metternich,

Daty: 1815, 1848,

Ponadpodstawowe:

- omawia postanowienia polityczne i terytorialne kongresu wiedeńskiego;
- przedstawia i ocenia skutki nowego porządku europejskiego;
- wyjaśnia na czym polegały zasady przyjęte na kongresie
- przedstawia podział Księstwa Warszawskiego w 1815
- omawia cechy charakterystyczne, przejawy i skutki gospodarcze oraz społeczne rewolucji przemysłowej;
- wyjaśnia rolę wynalazków w rozwoju cywilizacyjnym Europy i świata w dobie rewolucji przemysłowej,
- omawia nową strukturę społeczną i warunki życia ludzi
- wyjaśnia terminy związane z nowymi ideologiami
- przedstawia genezę i założenia programowe nowych idei politycznych: liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu i komunizmu;
- omawia narodziny ruchu robotniczego;
- przedstawia skutki Wiosny Ludów w Europie
- wskazuje przyczyny wystąpień przeciwko porządkowi wiedeńskiemu;
- charakteryzuje powstania i rewolucje zmierzające do obalenia ładu wiedeńskiego oraz ocenia ich skutki;

- opisuje okoliczności upadku porządku ustanowionego na kongresie wiedeńskim;
- charakteryzuje przebieg Wiosny Ludów;

Rozdział II: Ziemie polskie po Kongresie Wiedeńskim w latach 1815–1848

Podstawowe:

Uczeń:

- wskazuje na mapie zmiany terytorialne ziem polskich po kongresie wiedeńskim oraz miejsca ważniejszych bitew powstania listopadowego;
- charakteryzuje położenie Polaków w zaborze pruskim i austriackim oraz w Rzeczypospolitej Krakowskiej
- charakteryzuje ustrój, osiągnięcia i w gospodarce, kulturze i edukacji
- przedstawia przyczyny, przebieg i skutki polskich powstań narodowych w I połowie XIX w.;
- omawia główne nurty polityczne Wielkiej Emigracji;
- przedstawia najwybitniejszych działaczy i twórców Wielkiej Emigracji;
- omawia przyczyny i skutki powstania krakowskiego
- charakteryzuje ruch spiskowy w Królestwie Polskim
- wyjaśnia terminy: Królestwo Polskie, Galicja, protektorat, uwłaszczenie, emigracja, Wielka Emigracja, represje, romantyzm,
- uczeń zna i objaśnia postaci historyczne: Józef Zajączek, książę Konstanty, Fr. Drucki-Lubecki, Adam Czartoryski, St. Staszic, bracia Niemojowscy, Piotr Wysocki, J. Chłopicki, Mikołaj I, Józef Bem, I. Prądzyński, Emilia Plater, F. Chopin, Z. Krasiński, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Joachim Lelewel, Ludwik Mierosławski, Iwan Paskiewicz, Szymon Konarski, Jakub Szela, Edward Dembowski,

Daty: 1815, 1830, 1848,

Ponadpodstawowe:

- omawia ustrój Królestwa Polskiego określony w konstytucji z 1815 r.;
- wymienia wodzów powstania
- wymienia najważniejsze bitwy powstania listopadowego
- rozumie przyczyny klęski powstania listopadowego i omawia znaczenie powstania
- wyjaśnia, jaką rolę odgrywała działalność polityczna i kulturalna Wielkiej Emigracji dla Polaków pod zaborami;
- objaśnia rabacje galicyjskie
- wskazuje przyczyny i skutki wystąpień w latach 1846–1848;
- wyjaśnia okoliczności, w jakich doszło do uwłaszczenia chłopów w zaborze pruskim i austriackim;
- charakteryzuje dorobek literacki, muzyczny i malarski romantyzmu polskiego.

Rozdział III: Europa i świat po Wiośnie Ludów w latach 1864–1914

Podstawowe:

Uczeń:

- charakteryzuje rozwój Stanów Zjednoczonych w XIX w.;
- wskazuje przyczyny konfliktu Północ-Południe
- objaśnia terminy: secesja, abolicja, kolonializm, demokratyzacja, rewolucja proletariacka, komunizm, socjaldemokracja, nacjonalizm, szowinizm, sufrażystki, klasycyzm, realizm, naturalizm, secesja, impresjonizm,

- omawia genezę, przebieg i skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec;
- wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie spowodowane zjednoczeniem Włoch i Niemiec oraz imperia kolonialne Wielkiej Brytanii, Francji i Niemiec;
- przedstawia narodziny, założenia programowe i wybitnych przedstawicieli idei politycznych, które rozwinęły się w II połowie XIX w.;
- charakteryzuje kulturę masową i przedstawia jej wpływ na życie codzienne;
- opisuje główne nurty w kulturze i sztuce II połowy XIX w.
- omawia przemiany obyczajowe, jakie zaszły w II połowie XIX w.;
- uczeń zna i objaśnia postaci historyczne: Abraham Lincoln, Camillo Cavour, Garibaldi, Otto Bismarck, Leon XIII, L. Pasteur, Maria Skłodowska, Karol Darwin, W. i O. Wright Claude Monet, Lumiere,
- Daty: 1861, 1863, 1871
- Ponadpodstawowe:
- charakteryzuje polityczno-społeczne i gospodarcze podłoże wojny secesyjnej;
- wyjaśnia wpływ zniesienia niewolnictwa na zwycięstwo Północy nad Południem w wojnie secesyjnej;
- omawia skutki wojny secesyjnej
- charakteryzuje przyczyny, omawia i ocenia następstwa ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.;
- opisuje i ocenia proces demokratyzacji państw europejskich w XIX w.;
- przedstawia i ocenia wpływ postępu technicznego i odkryć naukowych na życie codzienne w II połowie XIX w.;
- ocenia znaczenie kultury masowej, sportu

Rozdział IV: Polska po Wiośnie Ludów

Podstawowe:

Uczeń:

- omawia sytuację polityczną w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego;
- przedstawia przyczyny, przebieg i skutki polskich powstania styczniowego 1863r.
- przedstawia bezpośrednie następstwa powstania styczniowego;
- ocenia bilans polskich powstań narodowych;
- omawia uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim i pozostałych
- walki powstańcze w naszym regionie
- przedstawia represje popowstaniowe
- wyjaśnia terminy: praca organiczna, germanizacja, Kulturkampf, rusyfikacja, czerwoni, biali, „rewolucja moralna”, autonomia galicyjska, ruch spółdzielczy, trójlojalizm, socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy, orientacje polityczne
- wyjaśnia okoliczności, w jakich doszło do uwłaszczenia chłopów w zaborze rosyjskim;
- charakteryzuje politykę rusyfikacji i germanizacji;
- omawia i ocenia postawy Polaków wobec polityki zaborców;
- wyjaśnia, na czym polegała autonomia Galicji i dlaczego pełniła ona rolę „polskiego Piemontu”;
- przedstawia narodziny i działalność polskich organizacji politycznych reprezentujących ruch robotniczy, narodowy i ludowy;
- charakteryzuje proces formowania się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków w XIX w.;

- przedstawia program i wybitnych przedstawicieli polskiego pozytywizmu oraz Młodej Polski
- opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków
- uczeń zna i objaśnia postaci historyczne: D. Chłapowski, K. Marcinkowski, H. Cegielski, Aleksander II, Jarosław Dąbrowski, Aleksander Wielopolski, M. Langiewicz, Romuald Traugutt, ksiądz Brzóska, Michał Drzymała, Fr. Stefczyk, Ludwik Waryński, Józef Piłsudski, Roman Dmowski, Wincenty Witos, Aleksander Świętochowski, Stanisław Wyspiański,

Ponadpodstawowe:

- omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim;
- przedstawia orientacje niepodległościowe i ich działalność na ziemiach polskich w latach 1908–1914;
- identyfikuje działaczy i przywódców partii politycznych oraz organizacji niepodległościowych;
- omawia walki powstańcze
- przedstawia formy walki Polaków z germanizacją

Rozdział V: Pierwsza wojna światowa

Podstawowe:

Uczeń:

- omawia konflikty między mocarstwami na przełomie XIX i XX w.;
- przedstawia rywalizację polityczną, gospodarczą i militarną między mocarstwami, która zapowiadała nadciągającą wojnę;
- wskazuje pośrednie i bezpośrednie przyczyny I wojny światowej 1914 r.
- charakteryzuje przebieg działań wojennych na różnych frontach I wojny światowej;
- przedstawia specyfikę prowadzenia działań wojennych w czasie I wojny światowej;
- dostrzega wpływ postępu technicznego na sposób prowadzenia działań wojennych;
- charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej przed Wielką Wojną i w czasie jej trwania;
- opisuje i ocenia polski czyn zbrojny w czasie I wojny światowej;
- omawia i ocenia wysiłek dyplomatyczny Polaków na rzecz wskrzeszenia państwowości polskiej; umiędzynarodowienie sprawy polskiej
- przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji w Rosji w 1917 r.
- wyjaśnia terminy: wielka wojna, wojna pozycyjna, w. błyskawiczna, ententa, państwa centralne, kocioł bałkański, aneksja, zamach w Sarajewie, Kompania Kadrowa, Legiony Polskie, kryzys przysięgowy, Błękitna Armia, Legion Puławski, POW, dwuwładza, wojna domowa, akt 5 listopada, rada Regencyjna, rozejm w Compiègne z 1918, traktat wersalski z 1919,
- uczeń zna i objaśnia postaci historyczne: księżę Franciszek Józef, J. Piłsudski, gen. Haller, Ignacy Jan Paderewski, A. Kiereński, W. Lenin, Woodrow Wilson,

Ponadpodstawowe:

- omawia następstwa polityczne i międzynarodowe rewolucji bolszewickiej i wojny domowej;
- przedstawia i ocenia rolę wybitnych Polaków w walce i odzyskaniu niepodległości po I wojnie światowej.

- omawia znaczenie I wojny światowej – skutki cywilizacyjne

Rozdział VI: Świat w okresie międzywojennym

Podstawowe:

Uczeń:

- charakteryzuje ład wersalski oraz przedstawia funkcjonowanie Ligi Narodów;
- ocenia porządek ustanowiony na konferencji paryskiej oraz działalność Ligi Narodów;
- przedstawia gospodarcze i społeczne skutki I wojny światowej – ład wersalski
- opisuje narodziny totalitaryzmu w Europie: włoskiego faszyzmu, niemieckiego narodowego socjalizmu, systemu radzieckiego;
- charakteryzuje założenia ideologiczne europejskich totalitaryzmów i przedstawia przykłady ich realizacji;
- omawia japońską agresję na Dalekim Wschodzie
- omawia wojnę domową w Hiszpanii
- opisuje politykę Niemiec w l. 30-tych
- charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera
- opisuje proces odbudowy powojennej Europy;
- przedstawia mechanizmy, przejawy i sposób wychodzenia z wielkiego kryzysu ekonomicznego;
- wyjaśnia, na czym polegał kryzys demokracji w dwudziestoleciu międzywojennym;
- przedstawia cechy charakterystyczne kultury w dwudziestoleciu międzywojennym i ważniejsze osiągnięcia;
- uczeń zna i objaśnia postaci historyczne: Franklin Roosevelt, B. Mussolini, A. Hitler,

Ponadpodstawowe:

- przedstawia skutki wielkiego kryzysu gospodarczego
- wyjaśnia rolę Ligi Narodów
- ocenia ideologie totalitarne i ich skutki
- opisuje sztukę i architekturę okresu międzywojennego

Rozdział VII: Polska w okresie międzywojennym

Podstawowe:

Uczeń:

- opisuje proces przejmowania władzy przez lokalne ośrodki polityczne i formowanie centralnego ośrodka władzy do 1921 r.
- charakteryzuje sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną ziem polskich po I wojnie światowej;
- omawia przebieg i skutki walk Polaków o kształt terytorialny państwa polskiego i granice, powstanie Wielkopolskie, powstania śląskie
- opisuje wojnę polsko – bolszewicką
- przedstawia założenia ustrojowe zapisane w konstytucjach II Rzeczypospolitej;
- charakteryzuje rządy parlamentarne w latach 1919–1926 i wyjaśnia mechanizmy narastania kryzysu politycznego;
- opisuje przebieg i następstwa polityczne zamachu majowego;
- charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej i ocenia jej stosunki z sojusznikami i sąsiadami;
- omawia i ocenia politykę gospodarczą Polski międzywojennej;

- opisuje osiągnięcia II Rzeczypospolitej w zakresie kultury, gospodarki i nauki;
- ocenia pakt Ribbentrop – Mołotow i jego konsekwencje
- wyjaśnia terminy: inkorporacja, federacja, bolszewicy, orłęta lwowskie, bitwa warszawska, powstania śląskie, plebiscyt, mała konstytucja, konstytucja marcowa, inflacja, sanacja, COP,
- przedstawia i ocenia rolę J. Piłsudskiego w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości;
- charakteryzuje proces tworzenia struktur władzy w niepodległej Polsce;
- uczeń zna i objaśnia postaci historyczne:
Ignacy Daszyński, Roman Dmowski, Józef Piłsudski, I. Paderewski, Wojciech Korfanty, Gabriel Narutowicz, Stanisław Wojciechowski, Ignacy Mościcki, Wincenty Witos, W. Grabski, E. Kwiatkowski,

Ponadpodstawowe:

- przedstawia i ocenia rządy obozu sanacji;
- przedstawia strukturę społeczną i narodowościową II Rzeczypospolitej i ocenia politykę państwa wobec mniejszości;
- charakteryzuje sytuację Polski w przededniu II wojny światowej.
- wymienia prezydentów II RP
- opisuje osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe II RP